

Stigende udfordringer

2010

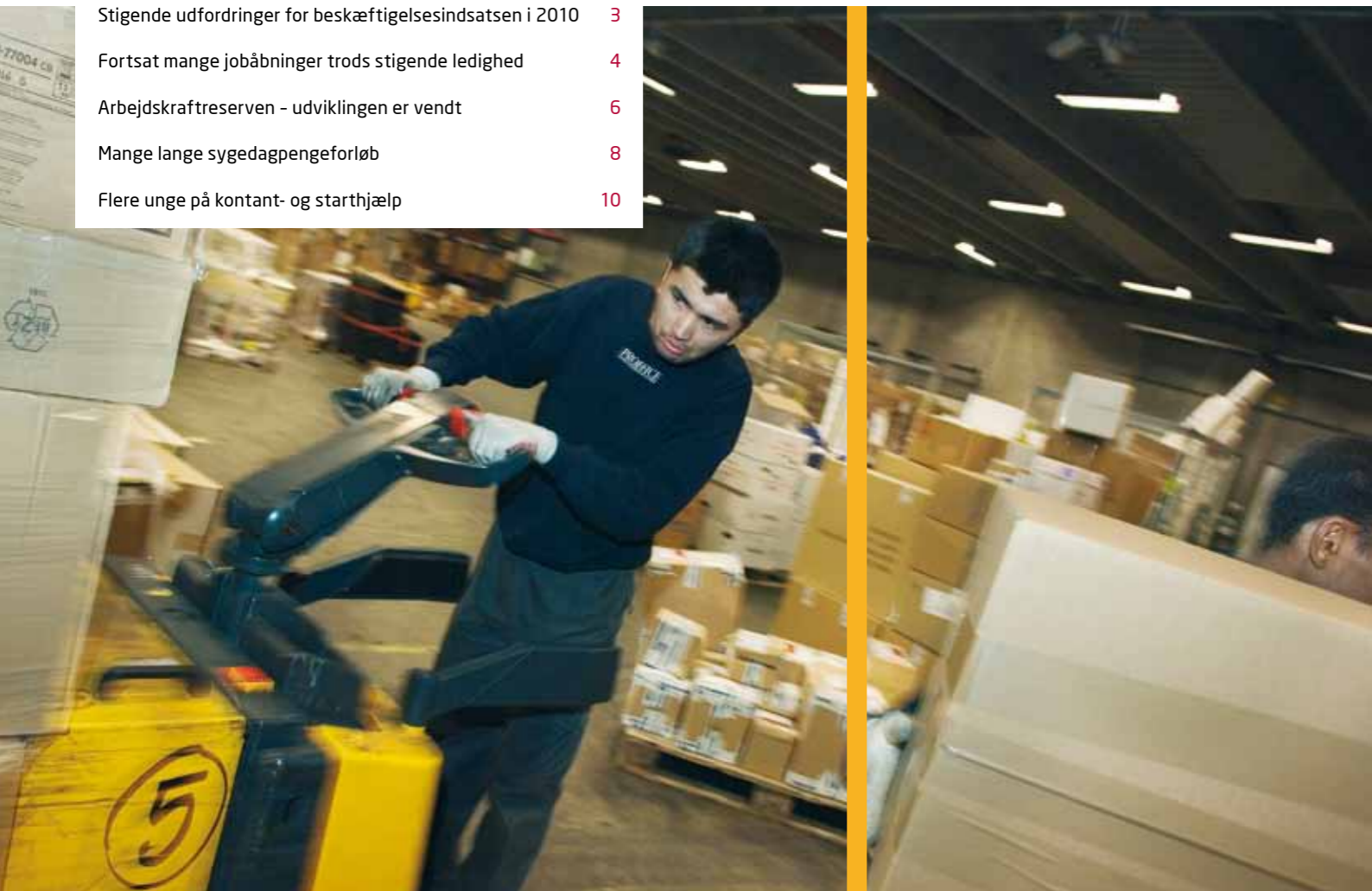
- Beskæftigelsesindsatsen i Østdanmark

Det regionale Beskæftigelsesråd

Beskæftigelsesregion
Hovedstaden & Sjælland

Stigende udfordringer for beskæftigelsesindsatsen i 2010	3
Fortsat mange jobåbninger trods stigende ledighed	4
Arbejdskraftreserven - udviklingen er vendt	6
Mange lange sygedagpengeforløb	8
Flere unge på kontant- og starthjælp	10

Stigende udfordringer for beskæftigelsesindsatsen i 2010

Udviklingen på arbejdsmarkedet er gået stærkt. De ændrede konjunkturer siden september 2008 giver stigende udfordringer i 2010: Ledigheden stiger, og beskæftigelsen falder. Billedet er dog langt fra entydigt i alle brancher og områder af Østdanmark.

Hårdest ramt er mændene, især de unge mænd, og de ikke-faglærte. Geografisk er de største stigninger i ledigheden i Østdanmark sket i en række kommuner langt fra København.

Nogle brancher er særligt ramt af tilbagegang i beskæftigelsen, navnlig bygge og anlæg, lager, transport og fremstillingssektoren.

Inden for andre områder er der fortsat gode beskæftigelsesmuligheder eller mangel på arbejdskraft. Det gælder privat service, ligesom store dele af social- og sundhedsområdet og undervisningsområdet fortsat mangler arbejdskraft.

På kort sigt står vi over for helt særlige udfordringer i beskæftigelsesindsatsen. Stigningen i den længerevarende ledighed skal begrænses mest muligt. Vi skal have særligt fokus på de unge og de ikke-faglærte, som bærer en stor del af stigningen. Indsatsen for at fastholde de sygemeldte på arbejdsmarkedet skal fastholdes og udvikles.

Også på længere sigt vil vi stå over for store udfordringer. Store årgange forlader arbejdsmarkedet, mens små ungdomsårgange træder ind på arbejdsmarkedet. Det kan medføre mangel på kvalificeret arbejdskraft om 5 til 10 år. Uanset den igangværende afmatning skal vi derfor fortsat holde fokus på udbuddet af kvalificeret arbejdskraft.

Vi vil opfordre jobcentrene til at styrke samarbejdet på tværs af kommunegrænserne - ikke mindst efter 1. august 2009, hvor kommunerne får ansvaret for hele indsatsen. Samtidig skal samarbejdet med a-kasserne prioriteres.

Målet er en målrettet og sammenhængende beskæftigelsesindsats. Det regionale Beskæftigelsesråd og Beskæftigelsesregionen får en større opgave i at understøtte indsatsen for gode resultater, og dialogen bliver det vigtigste redskab i denne opgave. Vi ser frem til fortsat godt samarbejde.

PETER KAY MORTENSEN
Formand
Det regionale Beskæftigelsesråd

JAN HENDELIOWITZ
Regionsdirektør
Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland

Fortsat mange jobåbninger trods stigende ledighed

Beskæftigelsesindsatsen i Østdanmark står over for stigende udfordringer. Ledigheden stiger i år og næste år. Stigningen skal begrænses mest muligt for at undgå længe-revarende ledighed for den enkelte. Det er derfor vigtigt at have fokus på arbejdskraftreserven (ledige med mere end tre måneders sammenhængende ledighed).

I januar 2009 var der knap 34.000 ledige (fuldtidspersoner) i Østdanmark, svarende til en ledighed på 2,7 procent. Antallet af ledige ventes at stige til ca. 54.000 i januar 2010, svarende til en ledighed på godt 4 procent.

Indsatsen for de ledige skal rettes mod de jobåbninger, som der fortsat er. Hvert år skifter 350-400.000 mennesker i Østdanmark job. Trods afmatningen er der hele tiden nye jobåbninger.

De sektorer, som fortsat melder om mangel på arbejdskraft, er social- og sundhedssektoren, undervisning, salg og markedsføring, IT og teleteknik, men også virksomheder inden for kommunikation, forskning og dele af finansieringssektoren forventer at ansætte flere medarbejdere i den kommende tid.

Udfordringen på sigt er at sikre kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne. Den demografiske udvikling vil øge behovet, fordi store årgange forlader arbejdsmarkedet, og mindre ungdomsårgange træder ind på arbejdsmarkedet. Samtidig stiger kvalifikationskravene: Efterspørgslen vil rette sig mere og mere mod faglærte og personer med videregående uddannelse, mens antallet af job til ikke-faglærte vil falde.

Den stigende ledighed rammer især de unge. Indsatsen for de svagest uddannede skal fokusere på, at de kommer i gang med og gennemfører en kompetencegivende uddannelse. Særligt de svagest uddannede unge har risiko for at blive hængende på overførselsindkomster. Unge, der allerede har en uddannelse, skal understøttes, så de får fodfæste på arbejdsmarkedet.

På sygedagpengeområdet skal en tidlig og kontinuerlig indsats medvirke til, at de sygemeldte kommer hurtigt tilbage i job. Jo længere tid den enkelte er sygemeldt, jo større er risikoen for udstødning fra arbejdsmarkedet. Indsatsen for at nedbringe de langvarige sygeforløb skal derfor særligt i fokus.

GODT 1.2 MIO. BESKÆFTIGEDE

I 2008 var der 1.241.000 beskæftigede i Østdanmark. Godt 2/3 er bosiddende i Region Hovedstaden og knap 1/3 i Region Sjælland.

Nydanskere bliver i stigende grad integreret på arbejdsmarkedet. Nydanskere fra ikke-vestlige lande (både efterkommere og indvandrere) udgør godt 6,6 procent af de beskæftigede i 2008, men de repræsenterer over 59,2 procent af stigningen i beskæftigelsen de seneste 10 år. Inden for de sidste 3 år er beskæftigelsesfrekvensen for nydanske kvinder steget fra 43 procent til 51,7 procent og for nydanske mænd fra 55,6 procent til 63,7 procent.

Antallet af arbejdspladser er steget, og det samlede antal arbejdspladser i Østdanmark i 2008 er 1.295.000, hvilket er en smule højere end antallet af beskæftigede. Det skyldes, at personer fra andre regioner og lande pendler til Østdanmark for at arbejde.

BEHOVET FOR KVALIFICERET ARBEJDSKRAFT VOKSER

Der vil i fremtiden være en massiv mangel på faglærte og på sygeplejersker, læger og folkeskolelærere. I den private sektor forventes desuden mangel på ingeniører og personer med avancerede it-kvalifikationer.

Den del af arbejdsstyrken, som har en videregående uddannelse, er steget de seneste 10 år. Der forventes at blive flere højtuddannede de kommende år, og deres beskæftigelse ventes at stige i stort set samme omfang.

ARBEJDSSTYRKEN PÅ VEJ NED

Den demografiske udvikling alene vil reducere arbejdsstyrken med 15-20.000 personer frem mod år 2017.

Frem til 2007 var arbejdsstyrken ellers stigende igennem 10 år - primært på grund af nydanskernes øgede erhvervsdeltagelse. Men de nyeste tal for arbejdsstyrken viser allerede et mindre fald i 2008. Arbejdsstyrken i Østdanmark var sidste år på 1.274.000 personer.

POTENTIALE BLANDT NYDANSKERE

Der er fortsat gode muligheder for at udvide arbejdsstyrken blandt ikke-vestlige nydanskere - selvom nydanskere fra ikke-vestlige lande har bidraget massivt til den tidligere voksende arbejdsstyrke. Kun 63 procent af ikke-vestlige nydanskere indgår i arbejdsstyrken (alle 16-64-årige i Østdanmark), mens det gælder 81 procent af etniske danskere.

Der ville være knap 26.000 flere personer i arbejdsstyrken, hvis ikke-vestlige nydanskere havde samme erhvervsfrekvens som etniske danskere. Så en øget erhvervsdeltagelse fra ikke-vestlige nydanskere vil kunne bidrage væsentligt til at reducere regionens mangelproblemer på sigt.

Mandlige nydanskere fra ikke-vestlige lande har et markant uddannelsesefterslæb, der er vokset de seneste 10 år. 69 procent af de ikke-vestlige nydanskere er fortsat uden en kompetencegivende uddannelse, mens det gælder 38 procent af de etniske danskere.

Forskellen på ikke-vestlige mænd og kvinders uddannelsesniveau er indsnævret - de yngste kvinder er i dag bedre uddannede end jævnaldrende mænd. Andelen af nydanske unge mænd (16 - 29 år) uden en kompetencegivende uddannelse er således steget markant siden 1997. I 2007 havde 88 procent af nydanske unge mænd ingen kompetencegivende uddannelse.

Arbejdskraftreserven

– udviklingen er vendt

De seneste måneders stigende ledighed medfører, at arbejdskraftreserven (ledige med over tre måneders sammenhængende ledighed) er begyndt at stige.

Udviklingen i arbejdskraftreserven varierede i 2008 betydeligt mellem kommunerne i Østdanmark. Men stort set alle kommuner har oplevet et fald. I 2007 og 2008 har der været et større fald for forsikrede ledige end for modtagere af kontanthjælp.

Ved udgangen af december 2008 var der 18.400 personer i arbejdskraftreserven i Østdanmark. Det svarer til 1,4 procent af arbejdsstyrken.

Grupper, der er overrepræsenteret i arbejdskraftreserven:

- Modtagere af kontant- og starthjælp
- Nydanskere fra ikke-vestlige lande
- Kvinder
- Medlemmer af a-kasserne for 3F, HK, Dansk Magisterforening, AC og Kristelig A-kasse
- Visse geografiske områder i regionen.

Kontant- og starthjælpsmodtagere i arbejdskraftreserven forventes fremover – som noget nyt – at blive påvirket af de ændrede konjunkturer. Dels vil jobmulighederne blive lidt dårligere for personer uden uddannelse, dels vil nogle kontanthjælpsmodtagere kunne risikere at miste deres job i den kommende tid.

Nydanskere fra ikke-vestlige lande er oftere ledige end personer med dansk oprindelse, og de er ledige i længere tid. Nydanskere med ikke-vestlig baggrund udgør 29 procent (ultimo 2008) af den samlede arbejdskraftreserve i Østdanmark, mens de udgør henholdsvis 23 procent af de ledighedsberørte og godt 8 procent af befolkningen. Nydanskere fra ikke-vestlige lande er især overrepræsenteret i arbejdskraftreserven blandt kontant- og starthjælpsmodtagere.

Kvinderne har gennem 2007 og 2008 udgjort en større del af arbejdskraftreserven end mænd. Ved udgangen af 2008 udgjorde kvinderne knap 55 procent af arbejdskraftreserven, men kvindernes andel har været faldende.

Beskæftigelsesministeren har udpeget tre mål for indsatsen i 2010.

MINISTERMÅL

Arbejdskraftreserven skal begrænses

Jobcentrene skal sikre, at antallet af ledige med mere end tre måneders ledighed (arbejdskraftreserven) begrænses mest muligt.

REGIONALT RESULTATKRAV

Antallet af personer i arbejdskraftreserven begrænses til 31.100 personer i december 2010, svarende til en stigning på max. 22 procent i perioden fra december 2009 til december 2010.

INDSATS FOR AT BEGRÆNSE ARBEJDSKRAFTRESERVEN

- Nyledige skal hurtigt tilbage i job – det vil sige indsats efter Hurtigt-i-gang-strategien, herunder inddragelse af andre aktører
- Ledige job skal synliggøres
- Fokus på paradoksproblemer – det vil sige områder med mangel på arbejdskraft og samtidig mange ledige
- Arbejdskraften skal synliggøres for virksomhederne
- Kompetencegivende opkvalificering af ikke-faglærte målrettes job inden for områder med mangel på arbejdskraft.

REGIONALE INITIATIVER

- Løbende opfølgning på udviklingen, såvel på regionalt som på kommunalt niveau
- Tema på dialogmøde med hvert jobcenter fire gange om året
- Møder og samarbejdsprojekter med a-kasser
- Regional kampagne for voksenlærlinge
- Landsdækkende kampagne for mentorordningen
- Formidling af erfaringer og resultater fra arbejdet med Hurtigt-i-gang-strategien
- Formidling af best practice og inspirationscases
- Formidling af viden om områder med gode beskæftigelsesmuligheder
- Tilbud om hjælp til udarbejdelse af handlingsplan i jobcentre.

Mange lange sygedagpengeforløb

Antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger har været stigende i Østdanmark indtil efteråret 2008, hvorefter det begyndte at falde.

Forløb over 26 uger udgjorde 36 procent af alle sygedagpengeforløb i december 2008.

Grupper, der er overrepræsenteret blandt personer med højt sygefravær:

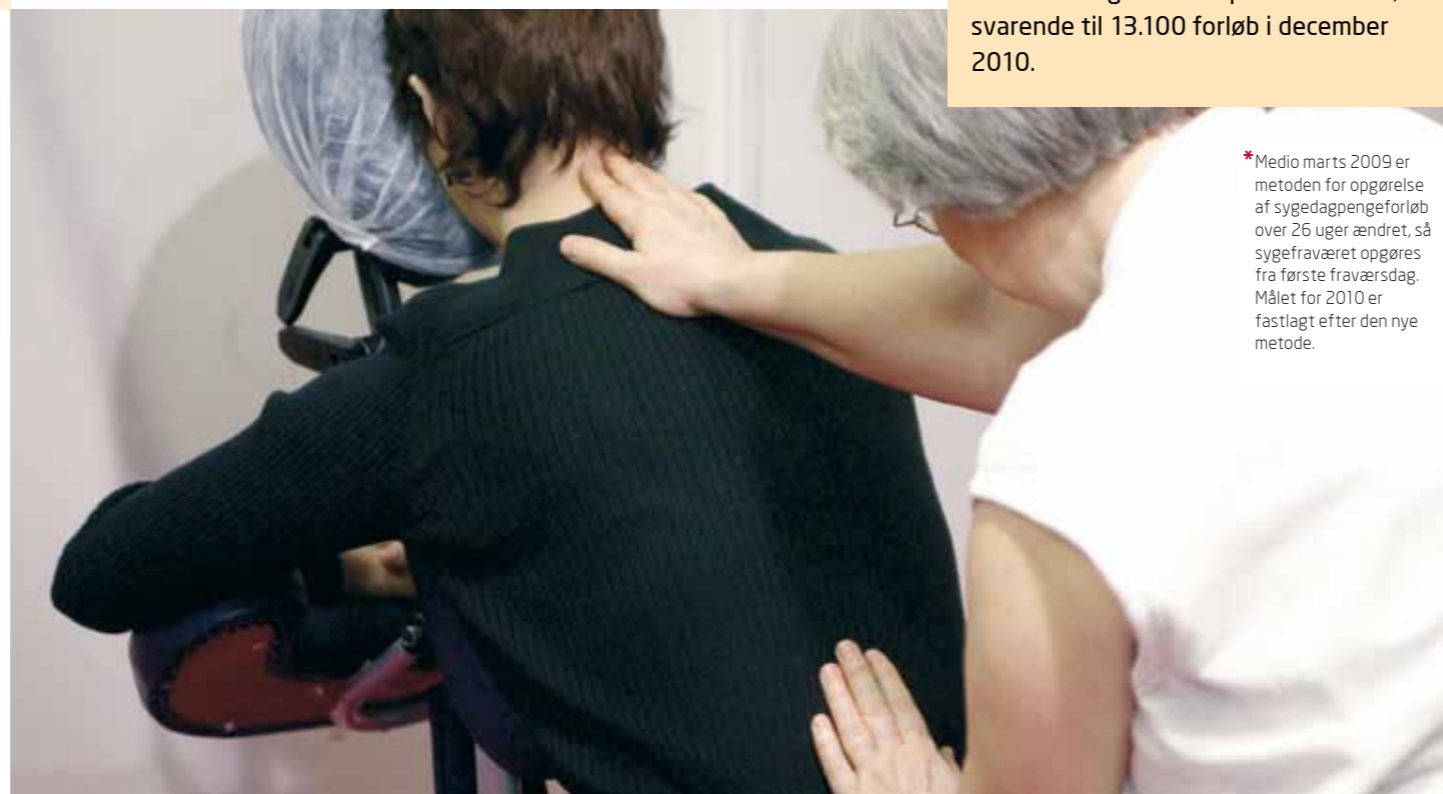
- Kvinder
- Seniorer
- Nydanskere fra ikke-vestlige lande
- Ikke-faglærte
- Ledige
- Kommunalt ansatte
- Ansatte inden for særlige brancher.

Kvinder står for 60 procent af de langvarige sygedagpengeforløb og er dermed syge i længere tid end mænd.

Også på sygedagpengeområdet er nydanskere fra ikke-vestlige lande overrepræsenteret. Nydanskere fra ikke-vestlige lande tegner sig således for ca. 14 procent af de langvarige sygedagpengeforløb i Østdanmark, mens de kun udgør 8,4 procent af befolkningen. Nydanskerne med ikke-vestlig baggrund er sygemeldt i længere tid end personer af dansk oprindelse.

Nogle brancher er hårdere ramt af sygefravær end andre. Det gælder rengøring, sociale institutioner, renovation, gummi- og plastindustri, bygge- og anlægsområdet, transport og folkeskoler samt post- og teleområdet.

Ikke-faglærte, kommunalt ansatte, personer, der lige er kommet i beskæftigelse, og langtidsledige har højere sygefravær end andre grupper.

Beskæftigelsesministeren har udpeget tre mål for indsatsen i 2010.

MINISTERMÅL 2

Antallet af lange sygedagpengeforløb skal nedbringes

Jobcentrene skal sikre, at antallet af sygeforløb over 26 uger* bliver nedbragt i forhold til året før.

REGIONALT RESULTATKRAV

Antallet af sygeforløb over 26 uger skal nedbringes med 6 procent i 2010, svarende til 13.100 forløb i december 2010.

*Medio marts 2009 er metoden for opgørelse af sygedagpengeforløb over 26 uger ændret, så sygefraværet opgøres fra første fraværsdag. Målet for 2010 er fastlagt efter den nye metode.

INDSATS FOR AT NEDBRINGE SYGEDAGPENGEFRAVÆRET

- Tidlig og intensiv indsats over for grupper med særlig risiko for langvarigt sygefravær
- Historik og kontinuitet i opfølgningen over for personer, der efter raskmelding igen kommer på sygedagpenge
- Styrket indsats for at øge antallet af delvise raskmeldinger
- Aftaler med virksomheder med mange sygedagpengeforløb om en fælles indsats for fastholdelse og hurtig tilbagevenden til arbejdspladsen
- Fokus på koordinering af sygefraværsindsatsen med lægefaglig ekspertise, arbejdsgivere og a-kasser
- Dialog på tværs af de forskellige aktører om holdninger til sygefravær
- Fortsat implementering af den nye lovgivning på området.

REGIONALE INITIATIVER

- Løbende opfølgning på udviklingen, såvel på regionalt som på kommunalt niveau
- Tema på dialogmøde med hvert jobcenter fire gange om året
- Særlige analyser i samarbejde med jobcentre med særlige udfordringer for sygefraværsindsatsen
- Understøtte jobcentre i etablering af særlige projekter på området
- Dialog med a-kasser med mange sygedagpenge-modtagere
- Videreudvikle modeller for samarbejde med virksomheder med højt sygefravær
- Formidling af best practice samt inspirationscases
- Løbende formidling af resultater fra særlige projekter på sygedagpengeområdet, herunder videreudvikle tankegangen bag »Aktive - hurtigere tilbage«.

Flere unge på kontant- og starthjælp

I 2008 faldt antallet af unge på arbejdsløshedsdagpenge i starten af året, men udviklingen vendte i sensommeren. Antallet af unge på kontanthjælp mv. steg i 2008. Ved udgangen af 2008 var der i alt 19.400 unge ydelsesmodtagere, heraf knap 15.000 på kontanthjælp mv.

Grupper, der er overrepræsenteret blandt unge på arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp:

- Kvindelige kontant- og starthjælpsmodtagere
- Ikke-faglærte
- Nydanskere fra ikke-vestlige lande
- Mandlige modtagere af arbejdsløshedsdagpenge
- Visse geografiske områder i regionen
- Ikke-arbejdsmarkedsparate.

De arbejdsmarkedsparate på kontanthjælp er i højere grad kommet i job end de ikke-arbejdsmarkedsparate. Antallet af arbejdsmarkedsparate unge ventes derfor også at stige den kommende tid, mens antallet af ikke-arbejdsmarkedsparate forventes uændret.

Generelt forventes ledigheden blandt unge at stige mere end for andre aldersgrupper. En del unge ventes at gå i gang med en ordinær uddannelse. 82 procent af en ungdomsårgang i Østdanmark fik i 2006 en kompetencegivende uddannelse.

Kvinder udgør også blandt de unge ledige en større andel end mændene, men kvindernes andel er faldet i 2008. Der er nu flere unge mænd end kvinder blandt de forsikrede ledige.

Unge nydanskere fra ikke-vestlige lande udgør 22 procent af de unge ydelsesmodtagere, mens de kun udgør godt 12 procent af de unge i befolkningen.

Beskæftigelsesministeren har udpeget tre mål for indsatsen i 2010.

MINISTERMÅL 3

Antallet af unge modtagere af overførselsindkomster begrænses

Jobcentrene skal sikre, at antallet af unge kontanthjælps-, starthjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere under 30 år begrænses mest muligt.

REGIONALT RESULTATKRAV

Antallet af unge ydelsesmodtagere begrænses til 29.375 personer i december 2010, svarende til en stigning på 19 procent fra december 2009 til december 2010.

INDSATSEN FOR DE UNGE PÅ OVERFØRSELSINDKOMST

- Nyledige med kompetencegivende uddannelse skal hurtigt tilbage i job.
- Ledige uden kompetencegivende uddannelse skal motiveres til at gennemføre en ordinær kompetencegivende uddannelse
- Fokus på voksenlærlingeordningen for unge over 25 år
- Øget samarbejde mellem jobcentrene, UU-centrene og uddannelsesinstitutionerne
- Tidlig og intensiv kontakt
- Øget anvendelse af mentorordningen over for de svagere grupper, herunder især nydanskere fra ikke-vestlige lande
- Udvikling af nye former for tilbud til unge.

REGIONALE INITIATIVER

- Tema på dialogmøde med hvert jobcenter fire gange om året
- Særlige analyser i samarbejde med jobcentre med særlige udfordringer på ungeområdet
- Samarbejde med jobcentre, der iværksætter analyser og særlige projekter
- Dialog med uddannelsesinstitutioner
- Netværksmøder med jobcentrene om udfordringer og indsats
- Medvirken til øget samarbejde med UU
- Medvirken til øget anvendelse af mentorordningen for unge
- Formidling af resultater og erfaringer fra kommende ungeforsøg i 2009.

Stigende udfordringer

2010

- Beskæftigelsesindsatsen i Østdanmark

Beskæftigelsesregion
Hovedstaden & Sjælland

Universitetsvej 2
4000 Roskilde
Telefon 72 22 34 00

www.brhovedstadensjaelland.dk

April 2009